

Energiehubs op bedrijventerreinen

De rol van de gemeente bij een samenwerking die zij niet bezit, niet financiert en toch nodig heeft.

Een oplossing die van bedrijven moet komen

Een energiehub is een samenwerking van bedrijven die vraag, opwek en opslag op elkaar afstemmen en samen één afspraak met de netbeheerder maken. De gemeente is er geen eigenaar van, maar zonder gemeente komt hij zelden van de grond.

Op een bedrijventerrein met netcongestie is uitbreiden van het net vaak jaren weg. Wat wél kan, is de bestaande capaciteit beter benutten: het ene bedrijf verbruikt 's ochtends, het andere 's middags, een derde heeft dak vol zon en levert terug. Door dat te bundelen kan een groep bedrijven binnen dezelfde aansluitcapaciteit meer doen.

Dat is aantrekkelijk en het is ingewikkeld. Bedrijven moeten een rechtsvorm oprichten, hun onderlinge verhouding vastleggen, hun installaties laten aansturen en met de netbeheerder een contract sluiten. Dat is voor de meeste ondernemers geen dagelijks werk. De gemeente die dit begrijpt en het proces organiseert, wordt de partij die het terrein weer in beweging krijgt — zonder zelf ondernemer te worden.

WAT ER GEREGLD MOET WORDEN

De juridische bouwstenen

DOCUMENT	WAARVOOR
Intentieverklaring	Deelnemers spreken af tijd, geld en informatie beschikbaar te stellen voor het vooronderzoek. Ook gemeente of parkmanagement kan meetekenen.
Rechtsvorm	De hub moet kunnen betalen, ontvangen en contracteren. In de praktijk een coöperatie, een BV of een combinatie.
Statuten en oprichtingsakte	Doelstellingen, basisregels en besluitvorming.
Ledenovereenkomst	Rechten en plichten van de deelnemende bedrijven.
Installatieovereenkomst	Afspraken over stuurbare installaties zoals batterijen en warmtepompen.
Verdeling gecontracteerd vermogen	Hoe de van het net afgenomen capaciteit onderling wordt verdeeld — het hart van de afspraak.
Contract met de netbeheerder	De overeenkomst waarin de gezamenlijke afname en de flexibiliteit worden vastgelegd.

RVO en het Kennisplatform Energiehubs stellen hiervoor modelcontracten en voorbeelden beschikbaar. Wie zelf begint te schrijven, doet dubbel werk.

WERKWIJZE

Vijf stappen voor de gemeente

1. Kies het terrein op grond van cijfers

Niet elk terrein leent zich hiervoor. U zoekt een gebied met genoeg deelnemers, uiteenlopende verbruiksprofielen en een concrete belemmering — bedrijven die willen groeien of elektrificeren en niet kunnen. Zonder die pijn is er geen bereidheid om te investeren in samenwerking.

2. Organiseer het gesprek, niet de oplossing

De gemeente kan bijeenroepen wat een ondernemersvereniging niet kan: netbeheerder, provincie, parkmanagement en bedrijven aan één tafel. Dat is een rol die u kunt spelen zonder aansprakelijkheid of eigendom.

3. Bepaal vooraf hoe ver uw rol reikt

Meebetalen aan een vooronderzoek is iets anders dan deelnemen in een coöperatie of garant staan voor een investering. Leg de grens vast vóórdat de energie in het proces zit, en toets een financiële bijdrage aan het staatssteunkader.

4. Verbind de hub aan uw eigen opgaven

Een hub die alleen over kilowatts gaat, is voor de gemeente een technisch project. Een hub die ook laadinfrastructuur, verduurzaming van panden en werkgelegenheid raakt, past in uw programma en overleeft een collegewisseling.

5. Leg vast wat er met de vrijgespeelde ruimte gebeurt

Als de samenwerking capaciteit vrijmaakt, is de vraag wie daarvan profiteert: nieuwe deelnemers, bestaande bedrijven of een project elders. Onbesproken laten betekent dat het achteraf een conflict wordt.

CONTROLEVRAGEN

- ☐ Is bekend welke bedrijven op dit terrein daadwerkelijk vastlopen, en waarmee?
- ☐ Is de netbeheerder vanaf het begin aangesloten?
- ☐ Is de rol van de gemeente schriftelijk afgebakend?
- ☐ Is een financiële bijdrage getoetst aan staatssteun en aanbestedingsregels?
- ☐ Gebruikt u de beschikbare modelcontracten in plaats van eigen teksten?
- ☐ Is afgesproken wat er gebeurt met capaciteit die vrijvalt?

VALKUILEN

Vier manieren waarop het vastloopt

De gemeente wordt initiatiefnemer. Ondernemers laten het los zodra de gemeente het overneemt, en de gemeente zit met een organisatie die zij niet kan besturen.

De koplopers zijn niet de knelpunten. De bedrijven die enthousiast meedoen, zijn vaak niet degene die de meeste capaciteit vragen. Zonder de grote verbruikers levert de hub weinig op.

Techniek voor governance. Er wordt maanden gerekend aan profielen terwijl niemand heeft vastgelegd wie beslist en hoe kosten worden verdeeld. Dat is de vraag waarop het uiteindelijk stukloopt.

Geen doorlopend beheer. Een hub is geen project met een einddatum. Zonder beheerorganisatie verwatert de afspraak binnen een jaar.

VRAGEN OVER UW EIGEN SITUATIE?

Denkt u na over een energiehub op een van uw bedrijventerreinen, en wilt u weten wat de gemeente daarin wel en niet moet doen? Stuur gerust een bericht; meedenken kost u niets.

redactie@energiebestuur.nl · energiebestuur.nl/contact

VERANTWOORDING

Bronnen

- RVO, Uw energiehub juridisch regelen en Werk samen met andere bedrijven in een energiehub (rvo.nl/onderwerpen/energiehubs).
- Kennisplatform Energiehubs: modelcontracten, intentieverklaring en keuzehulp rechtsvorm.
- ACM, prioriteringskader transportcapaciteit, in werking 1 januari 2026.
- Systeemcode elektriciteit 2026, art. 7.21–7.23 en bijlage 3.

Dit document beschrijft het algemene kader en is geen juridisch advies over een concreet geval. Regelgeving en termijnen rond netcapaciteit veranderen snel; controleer de genoemde data en bronnen op het moment van gebruik. Stand van zaken: 19 augustus 2026.